

AGENDA 22 – JÕGEVA LINN

JÕGEVAMAA PUUETEGA INIMESTE KODA

AGENDA 22
JÕGEVA LINN

Jõgeva

2006

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. reegel. Teadlikkuse tõstmine.....	4
2. reegel. Meditsiiniabi.....	5
3. reegel. Rehabilitatsioon.....	6
4. reegel. Toetavad teenused.....	8
5. reegel. Kättesaadavus.....	10
6. reegel. Haridus.....	12
7. reegel. Tööhõive.....	14
8. reegel. Sissetuleku tagamine ja sotsiaalkindlustus.....	15
9. reegel. Perekonnaelu ja isikupuutumatus.....	17
10. reegel. Kultuur.....	18
11. reegel. Vaba aeg ja sport.....	19
12. reegel. Religioon.....	20
13. reegel. Informatsioon ja uurimistöö.....	21
14. reegel. Poliitiline otsustamine ja planeerimine.....	22
15. reegel. Seadusandlus.....	23
16. reegel. Majanduspoliitika.....	24
17. reegel. Töö koordineerimine.....	25
18. reegel. Puuetega inimeste organisatsioonid.....	26
19. reegel. Personali koolitus.....	27
20. reegel. Invaprogrammide riiklik kontroll ja hindamine.....	28
21. reegel. Standardreeglite täitmise järelvalve.....	29
22. reegel. Rahvusvaheline, tehniline ja majanduslik koostöö.....	30

SISSEJUHATUS

Sotsiaalkindlustusameti andmetel seisuga 01.04.2006.a on Jõgeva linnas 871 puudega inimest, neist:

- 102 sügava puudega isikut;
- 465 raske puudega isikut;
- 272 keskmise puudega isikut;
- 32 puudega last.

Töövõimetuspensionäre 428, neist töötab 143 inimest.

Kasutatud lühendid:

- KOV – kohalik omavalitsus
- SKA – Sotsiaalkindlustusamet
- TTA – Tööturuamet
- PIK – Puuetega Inimeste Koda

1. reegel. Teadlikkuse tõstmine.

Eesmärk: Puudega inimesed peavad olema informeeritud KOV tegevusest, saada neile vajalikku informatsiooni

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Informatsioon ajakirjandusest, raadiost ja televisioonist. Ajaleht Jõgeva Linnaleht ja sotsiaaltöötajad tutvustavad pidevalt KOV volikogus vastuvõetud sotsiaalvaldkonda puudutavaid otsuseid. Info levikule aitavad kaasa puuetega inimeste organisatsioonid, infovoldikud ja koduleheküljed internetis.	Info jõuab puuetega inimesteni aeglaselt, nad suhtlevad peamiselt kodustega. Nõrk koostöövõrgustik erinevate ametkondade vahel puuetega inimesi puudutavates küsimustes. Väheste majanduslike võimaluste juures ei tellita ajalehti.	Laiendada ja arendada koostöövõrgustikku.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007
		Infopäevade korraldamine.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007
		Teha avalikud internetipunktid ligipääsetavaks puuetega inimestele.	KOV eelarve	KOV	2010
		KOV personali koolitus puuetega inimeste erivajadustest.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007

2. reegel. Meditsiiniabi

Eesmärk: Puudega inimesed peavad saama kaasaegset meditsiiniabi

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Linna elanikonda teenindab 5 perearsti ja erialaarstid. Vajadusel Tartus eriarstide vastuvõtt suunamiskirja alusel. Jõgeva linnas asub 3 apteeki ja 5 hambaravi kabinetti. Taotluse ja kuludokumentide esitamisel hüvitab KOV invatranspordi kulud Tartu eriarstide vastuvõttudele majanduslikkes raskustes olevatele klientidele.	Puuetega inimeste toetused on ebapiisavad, sest ravimid ja abivahendid on kallid. Pikad eriarsti järjekorrad. Puuetega inimeste taastusravi ei ole järjepidev ja õigeaegne.	Vajadusel invatranspordi korraldamine puuetega inimestele.	KOV eelarve	KOV	2007
		Transpordivahendi (minibussi) soetamine sotsiaalvaldkonna teenindamiseks.	KOV eelarve	KOV	2010
		Kõikidele sügava puudega inimeste sõidukulu osaline hüvitamine koos teatud kindla summa piires.	KOV eelarve	KOV	2008
		Vastutava ametniku (juhtumikorraldaja) määramine, kes vastutab teabe olemasolu eest ja korraldab informatsiooni levikut ning transporti.	KOV eelarve	KOV	2007

3. reegel. Rehabilitatsioon

Eesmärk: Et puudega inimesed saaksid rehabilitatsiooniplaanis ettenähtud teenuseid

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Maakonna rehabilitatsiooniasutus on SA Jõgeva Haigla, kes osutab rehabilitatsiooniteenust üldhaigestumise korral.	Rehabilitatsiooniteenus on riigi poolt paika pandud ja KOV võimalused on piiratud. Rehabilitatsiooniteenuse taotlemine ametkondade vahel laiali jaotatud, ebapiisav riigipoolne rahastus ja pikad järjekorrad teenusele. Inimeste teadmatus teenuste saamisest ja asjaajamise korrast ning erinevate rehabilitatsiooniasutuste	Jagada informatsiooni rehabilitatsiooniteenuste võimaluste kohta ja kaasata koostöövõrgustik ning puudega inimese pereliikmed	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007
		Rehabilitatsiooniplaani tegemisel saadab sügava puudega inimest pereliige, tugiisik või juhtumikorraldaja.	KOV eelarve	KOV	2008
		Kompenseerida transport rehabilitatsiooniteenuse kättesaamiseks väljaspool maakonda.	KOV eelarve Riigi eelarve	KOV SKA	2006

AGENDA 22 – JÕGEVA LINN

	<p>teenustest. Puuetega inimeste vähene huvi rehabilitatsiooniplaanis ettenähtud teenuste saamisel. Kindla sihtgrupi (pimedad, kurdid, vaimupuuded) rehabilitatsiooniasutused asuvad väljaspool maakonda.</p>				
--	---	--	--	--	--

4. reegel. Toetavad teenused

Eesmärk: Et puuetega inimesed igapäevaelus iseseisvamalt hakkama saaksid

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
<p>Sotsiaalhoolekande seaduse § 10 kohaselt on sotsiaalteenusteks: 1) sotsiaalnõustamine; 2) proteeside, ortopeediliste ja muude abivahendite andmine; 3) koduteenused; 4) eluasemeteenused; 5) hooldamine perekonnas; 6) hooldamine hoolekandeesutuses 7) toimetulekuks vajalikud muud sotsiaalteenused.</p> <p>Linnavalitsus väljastab parkimiskaarte puuetega inimestele ja toetab osaliselt abivahendite ostmisel. KOV hooldustöötajaid töötab 3 inimest. Hooldaid määratud 172 puudega inimesele, s.h. sügava puudega isikule 61 ja raske puudega isikule 111. Hoolekandeesutuses hooldamise eest makstakse 20 inimese eest.</p>	<p>Puuetega inimestel puuduvad tugisikud või isiklikud abistajad, sest hooldaja või pereliige ei suuda üksi puudega inimese kõiki vajadusi täita igapäevaselt. Puuetega inimestele puuduvad kohandatud eluasemed.</p> <p>Maakonnas puudub puuetega inimeste päevahoiuteenus ja invatransporditeenus dotatsiooniga.</p>	Arendada edasi avahooldusteenust	KOV eelarve	KOV	2007
		Inimeste hooldamine kodus; koduteenuste osutamise tingimuste ja loetelu kinnitamine; koduhooldusteenuste pakkumine lepingute alusel.	KOV eelarve	KOV	2007
		Võtta tööle juhtumikorraldaja, kes kordineerib sotsiaalteenuste saamist ja teeb koostööd erinevate ametkodade spetsialistidega.	KOV eelarve	KOV	2008
		Rajada päevakeskuste võrgustik ja rakendus	KOV eelarve Projektid	KOV	2008
		Koolitada ja määrata tugisikuid või isiklikke abistajaid.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007
		Invatransporditeenuse arendamine ja doteerimine	KOV eelarve	KOV	2008

AGENDA 22 – JÕGEVA LINN

		Sotsiaalteenuste laiendamine ja kolmandast sektorist teenuste ostmine	KOV eelarve	KOV	2007
--	--	---	-------------	-----	------

5. reegel. Kättesaadavus

Eesmärk: Et puudega inimesed saaksid võrdselt osaleda kõikides ühiskonnaelu sfäärides.

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
<i>a) Füüsilise keskkonna sobivus</i>	Paljudesse ühiskondlikesse hoonetesse sisenemisel puudub ratastooli kasutajatele ja liikumispuudega inimeste vajadustele vastavad sissepääsud.	Kaasata puuetega inimeste esindajad ühiskondlike hoonete planeerimisele ja vastuvõtmisele.	KOV eelarve	KOV	2006
		Kaardistada linna territooriumil asuvad ühiskondlike hoonete ligipääsetavus puuetega inimestele.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2008
		Täita ehituseadust ja majandus- ja kommunikatsiooniministri 28.11.2002.a määrust nr 14 "Nõuded liikumis-, nägemis- ja kuulmispuudega inimeste liikumisvõimaluste tagamiseks üldkasutatavates ehitistes".	KOV eelarve	KOV	2006
		Laiendada WiFi kasutamist linna erinevates piirkondades.	KOV eelarve	KOV	2008
<i>b) Informatsiooni ja side kättesaadavus</i>	Informatsioon on raskesti sõnastatud (võõrsõnade rohke kasutus) ja seadusandlus kiiresti muutuv.	Koostöövõrgustiku arendamine ja laiendamine erinevate ametkondade vahel.	KOV eelarve	KOV	2007
Infot vahendavad sotsiaaltöötajad. Avalik internetipunkt asub Jõgeva linna raamatukogus ja					

AGENDA 22 – JÕGEVA LINN

<p>Jõgevamaa PIK ruumes puuetega inimestele. WiFi leviala..... piirkonnas.</p>	<p>Ei konsulteerita puuetega inimeste esindajatega, et teada saada konkreetseid vajadusi ja lahendusi.</p>	<p>Info- ja teabepäevade korraldamine puuetega inimestele ja KOV personalile.</p>	<p>KOV eelarve Projektid</p>	<p>KOV PIK</p>	<p>2006</p>

6. reegel. Haridus

Eesmärk:

- et kõik puudega puudega lapsed saaksid neile võimetekohase hariduse;
- et võimaldada puudega lastel õppida elukohajärgses koolis;
- et õppida väljaspool maakonda asuvates erikoolides, mis vastavad laste hariduslikele erivajadustele.

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
<p>Linnas asub 2 gümnaasiumi ja täiskasvanute keskkool ning 2 lasteaeda. Lasteaias “Rohutirts” on erivajadustega laste rühm. Õpilaskodu ja erivajadustega laste kool asuvad Jõgeva vallas, õpilaste taranspordi kompenseerib Jõgeva linnavalitsus.</p> <p>Jõgeva Linnavalitsus toetab Astangu Kutse- ja Rehabilitatsioonikeskuses kutse omandamist.</p>	<p>Lasteaia erivajadustega laste rühm ei kata vajadusi. Füüsilise puudega laste õppimisvõimalused elukohajärgses koolis ei vasta nõuetele. Erivajadustega laste õpetamiseks Kiigemetsa Koolis spetsialistide vähesus või puudumine (logopeed, viipekeele õpetaja).</p> <p>Koolikohustust mittetäitvad puudega lapsed ja noored.</p>	Laiendada või moodustada erivajadustega laste lisarühm lasteaeda ja võtta tööle logopeedid ning viipekeele õpetaja	KOV eelarve	KOV	2008
		Kohandada lasteaiad ja koolid ligipääsetavaks liikumispuudega ning õppimisvõimalused kuulmispuudega lastele.	KOV eelarve	KOV	2010
		Vajadusel puuetega lastele määrata tugiisik või isiklik abistaja lasteaias/koolis.	KOV eelarve	KOV	2007
		Teised vajalikud tugiteenused, nagu kodus olevatele lastele logopeedi külastamise võimalus või tagada väljaspool maakonda asuvas erikoolis õppimine	KOV eelarve	KOV	2008

AGENDA 22 – JÕGEVA LINN

		Puuetega noori suunata ja toetada kutsehariduse omandamisel vastavalt nende võimetele.	KOV eelarve	KOV	2008

7. reegel. Tööhõive

Eesmärk: Aidata puudega inimestestel leida tööd ja tööl püsida

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Linnavalitsus teeb koostööd Tööturuameti Jõgevamaa Osakonnaga ja Jõgevamaa Omavalitsuste Aktiviseerimiskeskusega.	Tööandjate poolne eelarvamustega suhtumine puuetega inimestesse.	Laiendada koostöövõrgustikku ja tihendada koostööd tööturu, tööturuameti ja ettevõtjatega.	KOV eelarve Riigi eelarve	KOV TTA, SKA	2006
	Kvalifitseeritud tööjõu puudumine, kes oskaksid töötada kaasaegse tehnoloogiaga.	Aidata kaasa puudega inimeste kodus töötamise võimaluste laiendamisele.	KOV eelarve Projektid	KOV	2008
	Puuetega inimeste vähene võimalus avatud tööturul. Ligipääsetavuse puudumine hoonetesse ja vähene töökohtade kohandamine.	Vajadusel puudega inimesele määrata töötamise korral tugiisik.	KOV eelarve Riig eelarve	KOV TTA	2008

8. reegel. Sissetuleku tagamine ja sotsiaalkindlustus

Eesmärk: Võimaldada puudega inimestel piisavad sissetulekud, et iseseisvalt toime tulla

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Sotsiaaltoetuste seaduse kohaselt saavad puuetega inimesed puudest tingitud lisakulutuste osaliseks katmiseks toetust vastavalt puude raskusastmele, lisaks sellele on võimalus saada puudega vanema toetust, õppetoetust, rehabilitatsioonitoetust, täienduskoolitustoetust, hooldajatoetust. Puudega lapsed saavad vastavalt puude raskusastmele puudega lapse toetust. Tööealised puuetega	Puudub spetsiaalne tegevuskava puuetega inimestele ajendatud töö leidmisel. Puudega inimesel motivatsiooni puudus töö leidmisel (miinimupalk ja sotsiaaltoetused võrdsed).	Koostada individuaalne tegevuskava puudega inimesele (rehabilitatsiooniplaani üks osa) ja aidata seda teostada	KOV eelarve Riigi eelarve	KOV TTA, SKA	2007

AGENDA 22 – JÕGEVA LINN

<p>inimesed saavad vastavalt töövõime kaotuse protsendile töövõimetuspensioni.</p> <p>Linna elanike keskmine brutopalk jääb alla vabariigi keskmisele.</p>					
--	--	--	--	--	--

9. reegel. Perekonnaelu ja isikupuutumatus

Eesmärk: Et puudega inimene saaks elada koos oma perekonnaga ja vajadusel võimaldada tal luua oma perekond

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Munitsipaalomanduses on linnal 1 korter. Ilma elukohata inimestele linnas on avatud sotsiaalmajas II korrusel eluruumid ja I korrusel öömaja. Toetatud elamise teenusel sotsiaalmajas 2 inimest ja 1 koht on hetkel vaba. Sotsiaaltöötaja ja koduhooldustöötajad nõustavad ja toetavad puuetega inimeste perekondi, vajadusel suunavad psühholoogi juurde.	Linnas puuduvad spetsiaalsed sotsiaalkorterid. Õpitud abituse edasikandumine lastele, toetustest elamine ja motivatsiooni puudumine. Hooldusperede ja tugiisikute puudus.	Munitsipaalomandisse korterite võtmine.	KOV eelarve	KOV	2010
		Hooldusperede ja tugiisikute leidmine ning koolitamine.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2008
		Füüsilise puudega noortele toetatud elamise teenuse arendamine ja eluruumi kohandamine	KOV eelarve	KOV	2010

10. reegel. Kultuur**Eesmärk:** Et puuetega inimestel oleks võimalus osaleda kõikides kultuuritegevustes

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Puuetega inimesed saavad osaleda Jõgeva Kultuurikeskuse kultuuriüritustel. Noortekeskus on avatud, aga liikumispuuetega inimestele ligipääsetavus puudub. Linn toetab igakuiselt laste ja noorte osalemist muusika-, kunstikoolis ja tantsustuudios. Linna raamatukogusse ligipääsetavus puudub liikumispuudega inimestel.	Paljud puudega inimesed ei saa ja ei taha kodust välja tulla. Piirkonnas puudub kinomaja.	Informeerida õigeaegselt toimuvatest üritustest ja organiseerida invatransport	KOV eelarve	KOV	2008
		Puuetega laste ja noorte vabaaja sisustamise korraldamine ja toetamine	KOV eelarve	KOV	2007
		Kinokülastuse võimaluse loomine.	KOV eelarve	KOV	2008
		Raamatukogule ligipääsetavuse tagamine	KOV eelarve	KOV	2008

11. reegel. Vaba aeg ja sport

Eesmärk: Puuetega inimeste võimalus osaleda sporditegevustes

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Linna elanikud saavad kasutada spordikeskust Virtus, liikumispuudelistel ligipääsetavus puudub (reksid ei vasta nõuetele). Valmimas on Jõgeva linna staadion. Jõgeva linna ümbruses on avatud kolmes suunas avatud jalgrattatee ja valmimisel on Jõgeva – Siimusti vaheline jalgrattatee.	Puuduvad treenerid, kes oskaksid erivajadustega inimesi juhendada. Spordirajatistesse puudub liikumispuuetega inimestele vajalik sissepääs.	Sobivate juhendajate leidmine puuetega inimestele ja treenerite tasustamine ning füsioterapeudi tööle võtmine.	KOV eelarve	KOV	2008
		Spordihoonesse ligipääsetavuse tagamine	KOV eelarve	KOV	2010
		Terviseradade rajamine Piiri parki	KOV eelarve	KOV	2008

12. reegel. Religioon**Eesmärk:** Kaasata usuor-ganisatsioonid puuetega inimeste probleemide lahendamisesse

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Riik ja KOV ning kirik on eraldi seisvad struktuurid. Linna territooriumil asub 4 kogudust.	Koostöö puudumine puuetega inimeste organisatsioonide ja kiriku vahel.	Koostöö korraldamine	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007

13. reegel. Informatsioon ja uurimistöö

Eesmärk: Kindlaks teha puuetega inimeste perede majanduslik ja sotsiaalne seisund, ja nende vajadused.

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
EPI Kojal ja tema liikmesorganisatsioonid ei on oma veebilehed, kust saab puuetega inimesi puudutavat ja neid huvitavat infot. KOV sotsiaaltöötajad edastavad invateabe ja informatsiooni neile, kes seda soovivad.	Kehtiv andmekaitseeadus piirab ligipääsu puuetega inimesi puudutavatele andmebaasidele. Puudub info puuetega inimestele suunatud teenuste ja programmide kohta.	Koostöö arendamine KOV ja puuetega inimeste organisatsioonide vahel	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2006
		Invateabe edastamise arendamine nii poliitilisel kui administratiivsel tasandil.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2006
		Toetada uurimistöid, mis arendavad sotsiaalteenuste võimalusi ja toetavaid meetmeid.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007

14. reegel. Poliitiline otsustamine ja planeerimine**Eesmärk:** Et puuetega inimeste probleemid oleksid käsitletud KOV kõigis kavandatud tegevustes

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
KOV puudub ÜRO standardreeglitel põhinev invapoliitika plaan.	KOV majanduslike võimaluste piiratusel ei arvestata puuetega inimeste vajadustega ja puuetega inimeste organisatsioonide ettepanekutega. Puuetega inimesed ei tunne huvi poliitika vastu ja KOV volikogudesse ei kuulu.	KOV arengukavas kajastada ÜRO standardreeglitel põhinev invapoliitika arengu- ja tegevuskava	KOV eelarve	KOV	2008
		Kaasta puuetega inimesi või puuetega inimeste organisatsioonide esindajaid KOV sotsiaalkomisjoni töösse	KOV eelarve	KOV	2006

15. reegel. Seadusandlus

Eesmärk: Et kõik seadused ja KOV vastuvõetavad otsused arvestaksid puuetega inimeste vajadustega

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Linnavalitsus tegutseb vastuvõetud seaduste piires.	Seaduste rakendamine ei ole tagatud. Riik annab kohustusi KOV täitmiseks, selleks tulubaasi loomata ja andmata.	Esitada ettepanekud linnast valitud riigikogu saadikutele seadustesse muudatuste tegemiseks.	KOV eelarve	KOV	2007

16. reegel. Majanduspoliitika**Eesmärk:** Puetega inimeste iseseisva toimetuleku edendamine.

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Vastavalt võimalustele linn toetab puuetega inimeste organisatsioone.	Puudub konkreetne kontseptsioon puuetega inimeste organisatsioonide rahastamisel (võrdselt teiste mittetulundusühingutega).	Töötada välja puuetega inimeste organisatsioonide lepingulised rahastamise põhimõtted.	KOV eelarve	KOV	2007
		Leping sõlmida vähemalt kolmeks aastaks.	KOV eelarve	KOV	2007

17. reegel. Töö koordineerimine

Eesmärk: Tihedamalt kaasata puuetega inimeste organisatsioonid KOV tasandil tehtavate otsuste langetamisele

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Linna volikogusse ei kuulu puuetega inimeste organisatsiooni esindaja. Linna volikogu sotsiaalkomisjonisse ei kuulu sotsiaalvaldkonna spetsialiste.	Puudega inimesed ei ole huvitatud kandideerimisest kohalikke omavalitsuste volikogudesse. Otsuste vastuvõtmisel ei osale puuetega inimeste esindajad.	Kaastata puuetega inimeste organisatsioonide esindajaid neid puudutavate otsuste vastuvõtmisel.	KOV eelarve	KOV	2007

18. reegel. Puuetega inimeste organisatsioonid

Eesmärk: Tihedamalt kaasata puuetega inimeste organisatsioonid KOV tasandil tehtavate otsuste langetamisele

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Puuetega inimeste vajaduste ning ettepanekutega arvestatakse kohaliku tasandi otsuste tegemisel vähesel määral.	Puuetega inimesed individuaalselt ja puuetega inimeste organisatsioonid ei ole arvestavaks survegrupiks KOV otsuste tegemisel.	Propageerida puuetega inimesi aktiivsemalt osalema kolmanda sektori organisatsioonide töös, s.h. erakondade poliitikate kujundamises	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007
		Puuetega inimeste organisatsioonidega teha koostööd sotsiaalteenuste arendamisel ja teenuste pakkumisel.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2008
		Puuetega inimeste organisatsioone tunnistada ametliku koostööpartnerina.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007

19. reegel. Personali koolitus**Eesmärk:** Et puudega inimesed saaksid parima kvaliteediga teenuseid

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Piirkonda tundvate, kogenenenud ja koolitatud sotsiaalhooldustöötajate olemasolu ning pidev koostöö nende vahel.	Raske leida koolitatud sotsiaaltöötajaid ja -hooldustöötajaid.	KOV peaks olema ülevaade sotsiaaltöötajate vajadusest ja kvalifikatsioonist	KOV eelarve	KOV	2008
		Suurendada sotsiaaltöötajate personali, s.h. võtta tööle puuetega inimeste juhtumikorraldaja	KOV eelarve	KOV	2007
		KOV personali täiendkoolitused ja supervisioon.	KOV eelarve	KOV	2007

20. reegel. Invaprogrammide riiklik kontroll ja hindamine**Eesmärk:** Et standardreeglid oleks käsitletud kõigis eluvaldkondades

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Puudub invapoliitika plaan ja tegevuskava ning kontroll standartreeglite täitmise üle.	Puudub invapoliitika plaan ja tegevuskava ning kontroll standartreeglite täitmise üle.	Kaastata puuetega inimeste esindajad invapoliitika arengu- ja tegevuskava koostamisse ning kontrollimisse	KOV eelarve	KOV	2007
		Koostada invapoliitika plaan ja tegevuskava omaette dokumendina linna arengukava lisana.	KOV eelarve	KOV	2010

21. reegel. Standardreeglite täitmise järelvalve

Eesmärk: Et puudega inimeste huvid oleksid kaitstud kõigis neid puudutavates eluvaldkondades

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Puuetega inimeste organisatsioonidega ei konsulteerita olulisi invaprobleeme ja projekte. Kolmanda sektori organisatsioonid ei ole võrdsed koostööpartnerid riigi- ja erasektori koostöös.	Puuetega inimeste organisatsioonidega ei konsulteerita olulisi invaprobleeme ja projekte. Kolmanda sektori organisatsioonid ei ole võrdsed koostööpartnerid riigi- ja erasektori koostöös.	Kaasta kõigis eluvaldkondades puuetega inimesi puudutavate invaprobleemide lahendamisel ja lahenduste kontrollimisel	KOV eelarve	KOV	2010

22. reegel. Rahvusvaheline, tehniline ja majanduslik koostöö**Eesmärk:** Parandada puuetega inimeste organisatsiooni tööd, saada kogemusi

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Sõpruslinnad on Soomest Kaarina ja Keuruu ning Rootsist Karlstad. Toimunud on mitmed ühisseminarid.	Rahvusvaheline suhtlus vajab võõrkeelt oskavaid inimesi ning rahalisi vahendeid.	Koostöö sotsiaalprojektide koostamisel näha ette vastavad katteallikad, sihtrühmad ja delegatsioonide/projektijuhtide koosseisud.	KOV eelarve	KOV	2008